

I

(Állásfoglalások, ajánlások, iránymutatások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleménye az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 1073/1999/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatról

(2007/C 91/01)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 286. cikkére,

tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájára, és különösen annak 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾, és különösen annak 41. cikkére,

tekintettel a Bizottságtól 2006. szeptember 15-én kézhez kapott, a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdése szerinti véleménykérésre;

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

I. BEVEZETŐ

1. Az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ módosításáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat (a továbbiakban: javaslat) az 1073/1999/EK rendelet cikkeinek többségét felülvizsgálja ⁽⁴⁾. Ez a rendelet határozza meg az OLAF vizsgálataiban részt vevők által követendő operatív szabályokat, és ekképp az OLAF operatív tevékenységének jogalapját alkotja.

Konzultáció az európai adatvédelmi biztossal

2. A Bizottság 2006. szeptember 15-én küldte meg a javaslatot az európai adatvédelmi biztosnak. Az európai adatvédelmi biztos a javaslat elküldését arra való felkérésnek értelmezi, hogy adjon tanácsot a közösségi intézményeknek és szerveknek a 45/2001/EK rendelet (a továbbiakban: 45/2001/EK rendelet) 28. cikkének (2) bekezdésében előírtak szerint. Tekintettel a 45/2001/EK rendelet 28. cikke (2) bekezdésének kötelező jellegére, az európai adatvédelmi biztos üdvözlí, hogy a javaslat preambuluma kifejezetten hivatkozik e konzultációra.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

⁽³⁾ HL L 136., 1999.5.31., 1. o.

⁽⁴⁾ A javaslat módosítja a 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. és 15. cikket.

3. Az ebben a véleményben megfogalmazott észrevételek *értelmszerűen* vonatkoznak az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet ⁽¹⁾ módosításáról szóló tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatra is.

A javaslat jelentősége és az európai adatvédelmi biztos véleménye

4. Az európai adatvédelmi biztos fontosnak tartja, hogy a javaslatról véleményt adjon figyelemmel annak az egyének adatvédelemhez és magánélethez való jogára gyakorolt hatására. Tekintettel arra, hogy a javaslat az OLAF által a jogellenesnek vélt tevékenységek vizsgálata során követendő új szabályokat állapít meg, alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a vizsgálat alá vont személyek, a törvénysértéssel gyanúsított személyek, valamint az OLAF-nak információt szolgáltató alkalmazottak és más egyének adatvédelemhez és magánélethez való joga megfelelően biztosított legyen. Mindez különös fontosságot nyer tekintettel az OLAF által potenciálisan gyűjtőhető információk különösen érzékeny jellegére, melyek között szerepelhetnek bűncselekmény gyanújára, bűncselekményekre, büntetőítéletekre, egészségügyi állapotra vonatkozó adatok, valamint olyan információk, amelyek arra szolgálhatnak, hogy egyéneket kizárjanak valamely jogból, kedvezményből vagy szerződésből, amennyiben ezen információk külön kockázatot jelentenek az érintettek jogaira és szabadságára.

A javaslat főbb elemei és bevezető megjegyzések

5. Az 1073/1999/EK rendelet javasolt módosításai különböző célokat szolgálnak ⁽²⁾. Néhány módosítás célja például az OLAF által folytatott vizsgálatok hatékonyságának és eredményességének javítása, többek között annak biztosítása, hogy az OLAF vizsgálati jogköre kiterjedjen a közösségi támogatásban részesülő tagállami gazdasági szereplőkre is. Más módosítások az OLAF és a különböző érintett intézmények közötti, a törvénysértések gyanújára vonatkozó, uniós és nemzeti szintű információcseré elősegítésére irányulnak ⁽³⁾. Végül, a javasolt módosítások némelyike a vizsgálat alá vont személyek jogainak – többek között adatvédelemhez és magánélethez való jogának – biztosítására, valamint az eljárási garanciák erősítésére törekszik.
6. Az európai adatvédelmi biztos egyetért a javasolt módosítások céljainak jelentőségével, és ennek megfelelően üdvözli a javaslatot. Az európai adatvédelmi biztos különösen értékeli a javaslat szerint az egyéneknek nyújtott eljárási garanciákat. Ez különösen vonatkozik arra a lehetőségre, hogy a gyanúsítottak kérhetik a felülvizsgálati tanácsadó véleményét arról, hogy a vizsgálat folyamán tiszteletben tartották-e az eljárási garanciákat. Az európai adatvédelmi biztos azokat a módosításokat is üdvözli, amelyek az informátoroknak nyújtott információ körének bővítését célozzák. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a javaslat egésze – az egyéneknek személyes adataik és magánéletük védelmére vonatkozó jogai védelmét tekintve – javít a jelenlegi helyzeten. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli többek között, hogy a javaslat elismeri több adatvédelmi jog vizsgálatok során való alkalmazását, például hogy a gyanúsítottak joga van a vizsgálatról tájékoztatást kapni, és álláspontját megismertetni.
7. Az általánosan kedvező benyomás ellenére az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor úgy véli, hogy a javaslaton adatvédelmi szempontból javítani lehetne, célkitűzései veszélyeztetése nélkül. Az európai adatvédelmi biztos különösen azt tartja aggályosnak, hogy a javaslatot az OLAF vizsgálatainak körében gyűjtött személyes adatok feldolgozására vonatkozó *lex specialis*-nak lehet tekinteni, amely elsőbbséget élvezne a 45/2001/EK rendeletben foglalt általános adatvédelmi keret alkalmazásával szemben. Ez különösen aggasztó, mivel a javaslatban foglalt adatvédelmi előírások alacsonyabb szintűek a 45/2001/EK rendeletben foglaltaknál, minden külön indoklás nélkül.
8. Ennek elkerülése érdekében a következő szakasz elemzi a javaslatot, ismertetve egyrészt a hiányosságokat, másrészt konkrét javaslatokat téve azok megoldására. Természetesen ezen elemzés csak azokra a rendelkezésekre terjed ki, amelyek hatással vannak az adatvédelemre, konkrétan az 1. cikk (5), (6) és (7) bekezdésére, amelyek a 7a., a 8. és a 8a. cikk beillesztésére, illetve módosítására vonatkoznak.

⁽¹⁾ HL L 136., 1999.5.31., 8. o.

⁽²⁾ A javaslat által megoldani kívánt problémák egy részét korábban a Számvevőszék, az Európai Parlament és az OLAF-nak a Hivatal tevékenységéről készített saját értékelése is felvetette.

⁽³⁾ A javaslat intézkedéseket állapít annak biztosítására, hogy az információ minden irányba áramoljon: az OLAF-tól az intézményekhez és a tagállamokhoz, illetve fordítva.

II. A JAVASLAT ELEMZÉSE

II.1. A javaslat cikkek szerinti vizsgálata

II.1.a. Az adatminőség elve

9. Az adatminőség elve – melyet a 45/2001/EK rendelet 4. cikke ismer el – számos különböző szempontot foglal magában. Különösen, ezen elv alapján a személyes adatoknak pontosnak kell lenniük, meg kell felelniük az objektív valóságnak, továbbá hiánytalanoknak és időszerűnek kell lenniük. Másodszor, az adatok nem lehetnek túl tág körűek, és megfelelőek kell legyenek, úgy hogy van kapcsolat az információ és a felhasználási cél között. Az adatminőség elvét a javaslat 1. cikkének (5) bekezdése tartalmazza, amely kiegészíti az 1073/1999/EK rendeletet a 7a. cikk (1) bekezdésével, mely bekezdés előírja az OLAF számára, hogy az érintett személy mellett és ellen szóló bizonyítékok gyűjtésére egyaránt törekednie kell.
10. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlí azon kötelezettség beillesztését, mely szerint az érintett személy mellett és ellen szóló bizonyítékok gyűjtésére egyaránt törekedni kell, mivel ez befolyásolja a feldolgozott adatok pontosságát és hiánytalanságát, ezáltal hozzájárul az adatminőség elvének betartásához, és így az OLAF vizsgálatai összefüggésében az adatvédelmi biztosítékok általános megerősítéséhez.

II.1.b. A tájékoztatáshoz való jog

11. E jog szerint a személyes adatokat gyűjtő személyek kötelesek tájékoztatni az adatgyűjtésről és -feldolgozásról azokat az egyéneket, akikre az adatok vonatkoznak. Az egyéneknek jogában áll továbbá többek között az, hogy tájékoztatást kapjanak a feldolgozás céljáról, az adatok címzettjeiről, valamint azokról a konkrét jogokról, amelyek az egyéneket mint adatalányokat megilletik. Az egyének tájékoztatásának kötelezettsége – adataik feldolgozására vonatkozóan – a személyes adatok tisztességes feldolgozásának biztosítására szolgál, és elengedhetetlen az egyének jogainak védelme szempontjából is. Ezt a jogot elismeri a javaslat 1. cikkének (5) bekezdése, amely az 1073/1999/EK rendeletet kiegészíti a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdésével, valamint 1. cikkének (7) bekezdése, amely a rendeletet kiegészíti a 8a. cikkel.
12. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlí a 7a. cikk (2) bekezdése első albekezdésének és a 8a. cikknek a beillesztését, mivel azok az OLAF által folytatott vizsgálatok összefüggésében hozzájárulnak a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkében meghatározott, a tájékoztatáshoz való adatvédelmi jog betartásához.
13. Az említett 11. és 12. cikk – amelyek közül az első olyan esetekre vonatkozik, amikor közvetlenül az egyéntől kéri a rá vonatkozó információt, a második pedig olyan esetekre, amikor azt harmadik féltől gyűjtik be – amellet, hogy meghatározzák az egyén tájékoztatási jogát személyes adatai feldolgozására vonatkozóan, megállapítják azon információk körét, amelyeket szükséges tudatni az egyénnel ahhoz, hogy pontos és teljes információval rendelkezzenek az őket érintő adatfeldolgozási folyamat létezéséről. Ezen információk közé tartoznak többek között az adatok felhasználási célja, az adatok potenciális címzettjei, valamint az adatokhoz való hozzáférés jogának létezése.
14. Sajnálatos módon sem a 7a. cikk (2) bekezdésének első albekezdése, sem a 8a. cikk nem ír elő a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkében foglalthoz hasonló tájékoztatási kötelezettséget, és így nem határozza meg azt sem, hogy az egyéneket milyen információkkal kell ellátni a tisztességes eljárás biztosítása érdekében. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a 7a. cikk (2) bekezdése első albekezdésének és a 8a. cikknek összhangban kell állnia a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkével. Az európai adatvédelmi biztos ebből a célból javasolja, hogy a 7a. cikk (2) bekezdésének első albekezdése és a 8a. cikk kifejezetten hivatkozzon a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkének alkalmazására.
15. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a 11. és 12. cikkre történő hivatkozás elmaradása tisztázatlan jogi helyzetet teremt. A javaslat lényegében a tájékoztatáshoz való jogra vonatkozóan olyan jogi keretet hozna létre, amely e jogot az OLAF által folytatott vizsgálatok tekintetében másképp szabályozná, mint a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkében meghatározott általános keret. Egy ilyen jogi keret sajnálatos módon enyhébb adatvédelmi biztosítékokat nyújtana, mint az általános keret. Az európai adatvédelmi biztos nem látja be, hogy bármely ok indokoltá tenné e nemkívánatos eredményt.

16. A javaslat 7a. cikkének (2) bekezdése és 8a. cikkének második albekezdése az alkalmazásuk alól egy kivételt állapít meg, azt az esetet, amikor a tájékoztatás veszélyeztetné a vizsgálat kimenetelét. E kivétel szerint az OLAF főigazgatójának jogában áll azon kötelezettség teljesítésének elhalasztása, hogy a vizsgálat alá vont személyt véleménye ismertetésére felkérje.
17. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy a tájékoztatás nyújtás bizonyos meghatározott esetekben való korlátozásának lehetősége összhangban áll a 45/2001/EK rendelet 20. cikkével, amely úgy rendelkezik, hogy e jog meghatározott esetekben korlátozható, többek között ha erre i. bűncselekmények megelőzése és kivizsgálása, ii. egy tagállam vagy az európai közösségek gazdasági vagy pénzügyi érdekeinek védelme, valamint iii. az érintett védelme vagy más személyek jogainak és szabadságainak védelme érdekében van szükség.
18. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a 45/2001/EK rendelet 20. cikke értelmében a tájékoztatáshoz való jog korlátozásához különböző adatvédelmi biztosítékok társulnak. Konkrétan a 20. cikk (3) bekezdése megállapítja, hogy ha korlátozásra kerül sor, az érintettet tájékoztatni kell a korlátozás alkalmazásának fő okairól, és arról, hogy joga van az európai adatvédelmi biztoshoz fordulni. Ezen tájékoztatás megadása abban az esetben halasztható el, ha az veszélyeztetné a vizsgálatot.
19. A javaslatban azonban a tájékoztatáshoz való jog korlátozására vonatkozó rendelkezésekhez nem társulnak a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében előírt adatvédelmi biztosítékok. Így az OLAF vizsgálatai összefüggésében a tájékoztatáshoz való jog korlátozásához nem társulnak azok a biztosítékok, amelyek az általános adatvédelmi keret értelmében alkalmazandók lennének, amit az európai adatvédelmi biztos nem tart helyénvalónak. Az európai adatvédelmi biztos e helyzet orvoslása érdekében javasolja, hogy a tájékoztatáshoz való jognak a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében és a 8a. cikkben foglalt korlátozása kötődjön a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében meghatározott biztosítékokhoz.

II.1.c. Hozzáférési jog

20. A hozzáférési jog lehetőséget ad az egyéneknek arra, hogy megtudják, hogy rájuk vonatkozóan dolgoznak-e fel információkat, és ha igen, milyen jellegűeket. Ezt a jogot elismeri a javaslat 1. cikkének (5) bekezdése, amely az 1073/1999/EK rendeletet kiegészíti a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdésével, valamint a 7a. cikk (3) bekezdésével.
21. A fent említett módosítások, azaz a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdése és a 7a. cikk (3) bekezdése olyan jogot állapít meg, mely szerint a törvénytelenég elkövetésével gyanúsított személynek joga van minden őt érintő kérdésről tájékoztatást kapni. Konkrétan, e rendelkezések megállapítják, hogy e jog gyakorlása miként valósul meg az OLAF vizsgálatai keretében. Először is, e jog a vizsgálat lezárásakor, vagyis a vizsgálat végén gyakorolható. Másodszor, e jog az egyént érintő kérdések összefoglalója formájában valósul meg. Ezenfelül a gyanúsított egyén hozzáférhet a meghallgatásáról készített felvételhez is.
22. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi a 7a. cikk (2) bekezdése második albekezdésének és a 7a. cikk (3) bekezdésének beillesztését, mivel azok az OLAF által folytatott vizsgálatok összefüggésében meghatározzák a 45/2001/EK rendelet 13. cikkében előírt, a hozzáférés adatvédelmi jogát. Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor úgy véli, hogy e jog elismerése megfelelőbb módon is megjelenhetne a javaslatban. Az európai adatvédelmi biztos aggálya szerint a javaslatban megfogalmazott hozzáférési jog nem egyenértékű a 45/2001/EK rendelet szerinti ugyanezen joggal.
23. A 45/2001/EK rendelet szerinti általános alapelv értelmében az egyének jogosultak hozzáférni a személyes adataikhoz, kivéve, ha felmerül a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében foglalt, e jog korlátozását indokoltá tevő – fent említett – egyedi esetek egyike. Ilyen esetekben a hozzáférés a körülmények megváltozásáig korlátozható.
24. Az európai adatvédelmi biztos megállapítása szerint a javaslat a hozzáférési jog alkalmazását nem ismeri el általános alapelvként. A javaslat ehelyett a hozzáférési jog alkalmazását bizonyos eljárási szakaszokban, bizonyos dokumentumok tekintetében írja elő. Bizonyos értelemben elmondható, hogy a javaslat a hozzáférési jogot mind időben, mind tárgyi tekintetben korlátozza.
25. Lényegében a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdése értelmében a hozzáférés kizárólag a vizsgálat lezárásakor adható meg, amikor is az egyén kézhez kapja az őt érintő kérdések összefoglalóját, valamint az egyén OLAF általi meghallgatása esetén az arról készült felvételt. E két eljárási szakaszon kívül általában nincs lehetőség a személyes információkhoz való hozzáférésre. Az európai adatvédelmi biztos úgy látja, hogy a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdése, illetve a 7a. cikk (3) bekezdése szerint tárgyi tekintetben kizárólag az egyént érintő kérdések összefoglalójához, illetve a meghallgatás felvételéhez biztosított a hozzáférés. Az egyénnel kapcsolatban tárolt esetleges egyéb információkhoz – például iratok, e-mail-ek másolatához, telefonbeszélgetések felvételéhez stb. – nem biztosított a hozzáférés.

26. Az európai adatvédelmi biztos egyetért a javaslatban foglaltakkal a tekintetben, hogy a személyes információkhoz való hozzáférés lényeges a javaslatban meghatározott két eljárási szakaszban és két dokumentum vonatkozásában, és üdvözlendőnek tartja, hogy a javaslat elismeri e jogot ezek esetében. Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor úgy véli, hogy a javaslatnak általános alapelvként, a benne kifejezetten említett két eseten kívül is el kellene ismernie a hozzáférés jogát.
27. Az európai adatvédelmi biztos tisztában van azzal, hogy létezhet ellentétes álláspont a hozzáférési jognak a vizsgálatok során általános elvként való elismerésével kapcsolatban. Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor emlékeztet arra, hogy amennyiben egyes vizsgálatok esetén szükséges a vizsgálat bizalmas lefolytatásának védelme, az OLAF a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének értelmében elhalaszthatja a hozzáférés megadását. Az OLAF ténylegesen hivatkozhat a 20. cikkre a hozzáférés elhalasztása céljából, például bűncselekmények megelőzése vagy kivizsgálása érdekében. Ennélfogva a hozzáférési jog megadásának általános alapelvként való alkalmazása nem akadályozza e jog esetenkénti korlátozásának a fent említett okok fennállása esetén.
28. A fentiek fényében és annak biztosítása érdekében, hogy a vizsgálatok során ténylegesen érvényesüljön – az esetleges korlátozások is lehetővé tévő – hozzáférési jog, az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy a javaslat egyértelműen hivatkozzon arra, hogy az egyénnek jogában áll az OLAF vizsgálati aktájában foglalt személyes adataihoz hozzáférni. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint konkrétan a 7a. cikk (2) bekezdésének első és második albekezdése közé be kell illeszteni egy albekezdést a következők szerint: „Minden, vizsgálat alá vont személynek jogában áll a vizsgálat során gyűjtött, rá vonatkozó személyes adatokhoz hozzáférni. E jog(ok)ra a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében meghatározott korlátozások vonatkozhatnak.”
29. Ez a bekezdés a hozzáférési jog általános alapelvként való alkalmazását határozná meg. Ennek eredményeképpen biztosított lenne a két rendelet közti megfelelés, valamint az OLAF vizsgálataiban érintett személyekre nem vonatkozna kedvezőtlenebb rendszer a személyes adatokhoz való hozzáférés terén.

II.1.d. Az adatok helyesbítéséhez való jog

30. Az adatokhoz való hozzáférés joga előfeltétele a helyesbítési jognak. Azt követően, hogy egy egyén hozzáférhet az adataihoz, és meggyőződhet az adatok pontosságáról és a feldolgozás jogszerűségéről, az adatok helyesbítéséhez való joga révén követelheti a hiányos és hibás információk helyesbítését.
31. A javaslat a helyesbítési jogot a hozzáférési joggal együtt szabályozza. Az 1. cikk (5) bekezdése, amely az 1073/1999/EK rendeletet kiegészíti a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdésével, valamint a 7a. cikk (3) bekezdésével, arra a lehetőségre utal, mely szerint a törvénysértéssel gyanúsított személy ismertetheti véleményét.
32. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja, hogy szigorú értelemben véve a javaslat nem rendelkezik a helyesbítési jogról. A javaslat ehelyett a *vélemény megismertetésének és az észrevételek jóváhagyásának vagy kiegészítésének* jogáról rendelkezik (mindkét esetben a személyes jellegű információk vonatkozásában). Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ezek az előjogok a helyesbítési joggal egyenértékűek, és megfelelnek a 45/2001/EK rendelet 14. cikke rendelkezéseinek, amely a hibás információk helyesbítésének jogára vonatkozó jogi keretet határozza meg. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint az OLAF vizsgálati összefüggésében nincs lehetőség arra, hogy az egyének az általuk hiányosnak vagy hibásnak tartott információkat egyszerűen „helyesbíthessék”, hiszen sok esetben a vizsgálat tárgyát képezi annak kiderítése, hogy az információ helytelen-e. Ezért ebben az összefüggésben a helyesbítési jog – amint az a javaslatban is szerepel – megvalósulhat azáltal, hogy az egyén ismertetheti véleményét, valamint észrevételeket tehet a szóban forgó személyes információkkal kapcsolatban.
33. A fentiek felül az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a hozzáférési jog szabályozásával kapcsolatban a javaslatához fűzött fenti észrevételek értelemszerűen alkalmazandók a helyesbítési jogra is. A javaslat valójában ugyanazokat, a hozzáférési joggal kapcsolatban fent ismertetett hiányosságokat mutatja a helyesbítési jog vonatkozásában is. A javaslat a helyesbítési jog alkalmazását nem ismeri el általános alapelvként. A helyesbítés joga ehelyett indokolatlan módon a vádak tartalmazó összefoglalóra és a meghallgatás alapján készült jelentésre korlátozódik.
34. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a javaslatnak a helyesbítési jogot általános jogként, nem pedig részleges jogként kell elismernie. Az európai adatvédelmi biztos ebből a célból javasolja, hogy a javaslat egészüljön ki egy olyan rendelkezéssel, amely a helyesbítés jogának alkalmazását elismeri. Konkrétan, a „Minden, vizsgálat alá vont személynek jogában áll a vizsgálat során gyűjtött, rá vonatkozó személyes adatokhoz bármikor hozzáférni” mondatot ki kell egészíteni a következő szöveggel: „és ismertetni arra vonatkozó véleményét, hogy a személyes adatok hibásak vagy hiányosak-e”. Az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy a 45/2001/EK rendelet 20. cikkének alkalmazása révén az OLAF bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és büntetőeljárás lefolytatása érdekében korlátozhatja a helyesbítési jogot.

35. A 7a. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése lehetőséget ad a hozzáférési és a helyesbítési jog alkalmazásától való eltekintésre. A tájékoztatáshoz való jog korlátozásával kapcsolatban említettekhez hasonlóan, e korlátozásokat a 45/2001/EK rendelet 20. cikke értelmében alkalmazandó adatvédelmi biztosítékoknak kell kísérniük. Az európai adatvédelmi biztos ebből a célból javasolja, hogy az e jogok alkalmazására vonatkozó korlátozások kapcsán a javaslat kifejezetten hivatkozzon a 20. cikkre.

II.1.e. Személyes jellegű információk cseréje

36. A javaslat rendelkezik a személyes adatoknak az európai intézményeken belüli és a tagállami hatóságokkal való cseréjéről. A javaslatnak valójában egyik célja, hogy fokozza az OLAF és az uniós, illetve tagállami hatóságok közötti információcserét.
37. Ezzel kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy az információcsere csak a konkrét esetben folytatott vizsgálat céljának eléréséhez szükséges mértékben engedhető meg. Az európai adatvédelmi biztos emlékeztet továbbá arra, hogy a 45/2001/EK rendelet 7. cikke értelmében az adatok címzettje kizárólag olyan célból dolgozhatja fel az adatokat, amilyen célból azokat továbbították neki.
38. A javaslat nem rendelkezik a személyes adatok harmadik országokkal való, vagy nemzetközi együttműködés céljából történő cseréjéről. Mindenesetre feltehető, hogy ilyen együttműködésre sor kerülhet. E tekintetben az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni szeretné, hogy ezeket a cseréket kizárólag abban az esetben szabad engedélyezni, ha a harmadik ország biztosítja a személyes adatok megfelelő szintű védelmét, vagy a továbbítás a 45/2001/EK rendelet 9. cikkének (6) bekezdésében meghatározott eltérések valamelyikének hatálya alá tartozik. Az európai adatvédelmi biztos emlékeztet továbbá, hogy ugyanezek a szabályok vonatkoznak az OLAF és azon uniós intézmények és szervek közötti cserére, amelyek nem közösségi szervek, mint például az EUROPOL vagy az EUROJUST. Az ilyen esetekkel kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos reményét fejezi ki arra vonatkozóan, hogy az ilyen intézményekre vonatkozó adatvédelmi keret megfelelőségét elismerő helyénvaló jogszabályok kerülnek elfogadásra, ami megkönnyítené az információk ezen intézményeknek való átadását a 45/2001/EK rendelet 9. cikke (2) bekezdésének megfelelően. Alternatív megoldásként új jogszabályok fogadhatók el, amelyek az említett szervek és intézmények adatvédelmi rendszerét a közösségi szervekével és intézményekével egyenértékűnek ismerik el – a 45/2001/EK rendelet 7. cikkének megfelelően –, amelynek eredményeként szintén megszűnnének az ezen intézményeknek való adattovábbításra vonatkozó korlátozások.

II.1.f. A 45/2001/EK rendeletnek való megfelelés

39. A javaslat módosította a 8. cikk (3) bekezdését a 45/2001/EK rendelet alkalmazására való kifejezett hivatkozás beillesztése céljából. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a 8. cikk (3) bekezdésének módosítását, mivel az megerősíti, hogy minden olyan esetben, amikor a javaslat nem határozza meg közelebbről, hogy az OLAF vizsgálatainak keretében az adatvédelmi követelmények hogyan alkalmazandók, alapértelmezésben a 45/2001/EK rendelet alkalmazandó.
40. Az európai adatvédelmi biztos szerint a 8. cikk (3) bekezdése önmagában, az ebben a véleményben javasolt módosítások nélkül nem elegendő ahhoz, hogy a személyes adatok védelmét a 45/2001/EK rendelettel legalább megegyező szinten biztosítsa. A 8. cikk (3) bekezdése önmagában azért nem elegendő, mert úgy értelmezhető, hogy e rendelkezés csak abban az esetben releváns, amikor a javaslat nem határozza meg közelebbről, hogy az OLAF vizsgálatainak keretében az adatvédelmi követelmények hogyan alkalmazandók. Azonban amikor a javaslat meghatározza, hogy az adatvédelmi követelmények hogyan alkalmazandók, és alacsonyabb szintű védelmet nyújtó adatvédelmi rendszert állapít meg, akkor mindez úgy értelmezhető, hogy ez az elégtelen rendszer elsőbbséget élvez a 45/2001/EK rendeletben megjelenő általános adatvédelmi kerettel szemben. A 45/2001/EK rendeletre való konkrét hivatkozások beillesztésére vonatkozó fent javasolt módosítások célja az effajta értelmezés veszélyének elkerülése.

III. TOVÁBBI ÉSZREVÉTELEK

III.1. Az informátorok védelme

41. Az európai adatvédelmi biztos teljes mértékben egyetért a javaslattal a tekintetben, hogy a nagyobb átláthatóság érdekében megfelelő tájékoztatási szintet kell biztosítani az informátorok felé, és üdvözli a javaslatban foglalt azon kötelezettséget, mely szerint az informátorokat tájékoztatni kell arról, hogy indul-e vizsgálat vagy sem.

42. Az európai adatvédelmi biztos ajánlása szerint az informátorok személyazonosságát bizalmasan kell kezelni az OLAF vizsgálatai alatt és a későbbiekben is. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ezért helyénvaló lenne, hogy a javaslat egy új, az informátorok személyazonosságának bizalmas kezelését biztosító bekezdéssel egészüljön ki. A jelenlegi biztosítékok (SEC/2004/151/2 bizottsági közlemény) jogi szemszögből nem tekinthetők elegendőnek. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy egy ilyen rendelkezés összhangban állna a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport azon véleményével, amely az uniós adatvédelmi szabályoknak a belső informátori rendszerekre történő alkalmazására vonatkozik ⁽¹⁾.

IV. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

43. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlí a javaslatot a tekintetben, hogy az az OLAF vizsgálataiban érintett egyéneknek nyújtott eljárási garanciákat – köztük ezen egyének személyes adatainak védelmét – konkrétan meghatározza.
44. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a javaslat javarészt – az egyéneknek személyes adataik és magánéletük védelmére vonatkozó jogai védelmét tekintve – fejlődést képvisel a jelenlegi jogi kerethez képest. E fejlődésre példa a 7a. cikk (2) bekezdésének első albekezdése és a 8a. cikk, amelyek hozzájárulnak a *tájékoztatáshoz való jog* betartásához, valamint a 7a. cikk (2) bekezdésének második albekezdése és (3) bekezdése, amelyek a *hozzáféréshez és a helyesbítéshez való* részleges jog alkalmazását erősítik meg az OLAF vizsgálatai keretében.
45. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlí továbbá, hogy a javaslat elismeri, hogy a 45/2001/EK rendelet az OLAF vizsgálatai keretében végzett valamennyi adatfeldolgozási tevékenység során alkalmazandó, mivel ez hozzájárul az egyének alapvető jogainak és szabadságainak védelmére vonatkozó szabályok következetes és egységes alkalmazásához a személyes adatok feldolgozása tekintetében.
46. Jóllehet az európai adatvédelmi biztos értékeli az eljárási és adatvédelmi jogok erősítését célzó, fent ismertetett módosításokat, aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a javasolt módosítások többsége nem éri el a 45/2001/EK rendeletben foglalt minimális adatvédelmi előírások szintjét. Az európai adatvédelmi biztos aggodalmasnak tartja, hogy amennyiben a javaslat úgy tekinthető, mint amely elsőbbséget élvez a 45/2001/EK rendeletben foglalt általános adatvédelmi keret alkalmazásával szemben, ez az adatvédelmi előírások elfogadhatatlan felhígulását vonná maga után az OLAF vizsgálatai keretében. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ez különösen aggályos, tekintetbe véve az OLAF vizsgálatai keretében gyűjtött lehetséges adatok érzékeny jellegét. E nemkívánatos eredmény elkerülése érdekében az európai adatvédelmi biztos felkéri a közösségi jogalkotót, hogy vegye figyelembe a következő kérdéseket, és azok megoldása érdekében hajtsa végre a megfelelő módosításokat a javaslatban:
47. *Hiányosságok a tájékoztatáshoz való jog tekintetében az OLAF vizsgálatai keretében:*
- az egyének tájékoztatása a tisztességes eljárás elengedhetetlen biztosítéka, amely indokolatlanul nem veszélyeztethető, amint azt a javaslat teszi. Ennek elkerülése érdekében a javaslatot módosítani kell a következők szerint:
- A 7a. cikk (2) bekezdése első albekezdésének és a 8a. cikknek kifejezetten hivatkoznia kell a 45/2001/EK rendelet 11. és 12. cikkére a tisztességes eljárás biztosítása érdekében.
 - A tájékoztatáshoz való jognak a 7a. cikk (2) bekezdésének első albekezdésében és a 8a. cikk második albekezdésében foglalt korlátozását a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében meghatározott biztosítékokhoz kell kötni.

48. *Hiányosságok a hozzáférési jog tekintetében az OLAF vizsgálatai keretében:*

A személyes jellegű információkhoz való hozzáférés megadása a személyes adatok tiszteltben tartásának egyik alappillére, amely biztosítja, hogy az egyének tudjanak a velük kapcsolatos adatok feldolgozásáról. A tényleges hozzáférési jog biztosítása érdekében a javaslatot módosítani kell a következők szerint:

- Új rendelkezést kell beilleszteni, amely az OLAF vizsgálatai keretében gyűjtött személyes jellegű információkhoz való hozzáférést általános alapelvként ismeri el; e rendelkezés beilleszthető a 7a. cikk (2) bekezdésének első és második albekezdése közé. E rendelkezést a következőképpen lehetne megfogalmazni: „Minden, vizsgálat alá vont személynek jogában áll a vizsgálat során gyűjtött, rá vonatkozó személyes adatokhoz hozzáférni. E jog(ok)ra a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében meghatározott korlátozások vonatkoznak.”

⁽¹⁾ 2006/1. sz. vélemény az európai uniós adatvédelmi szabályoknak a belső informátori rendszerekre történő alkalmazásáról a számvitel, a belső számviteli ellenőrzések, a könyvvizsgálattal kapcsolatos ügyek, a vesztetetés és a banki és pénzügyi bűncselekmények elleni küzdelem területén (00195/06/EN WP 117).

49. *Hiányosságok a helyesbítési jog tekintetében az OLAF vizsgálatai keretében:*

A helytelen vagy hiányos információk helyesbítésének joga a személyes adatokhoz való hozzáférés jogának természetes következménye, és ekképp a személyes adatok védelméhez való jog egyik sarokköve. A helyesbítési jog csak olyan mértékben korlátozható, ahogy azt a 45/2001/EK rendelet lehetővé teszi. A javaslat ezen túlmenő korlátozásokat tartalmaz, ami a következőképpen kerülhető el:

- i. A javaslatot egy olyan rendelkezéssel kell kiegészíteni, amely kimondja, hogy a gyanúsítottaknak általános joguk van arra, hogy a rájuk vonatkozó információkkal kapcsolatban ismertessék véleményüket, kivéve, ha a 45/2001/EK rendelet 20. cikke szerinti kivételek egyike alkalmazandó. Konkrétan, annak megállapítása után, mely szerint minden, vizsgálat alá vont személynek „jogában áll a vizsgálat során gyűjtött, rá vonatkozó személyes adatokhoz bármikor hozzáférni”, a szöveget aszerint kell kiegészíteni, hogy az egyénnek ebből következően joga van „ismertetni arra vonatkozó véleményét, hogy a személyes adatok hibásak vagy hiányosak-e”.
 - ii. Az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy a hozzáférési és helyesbítési jognak a 7a. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésében foglalt korlátozása kötődjön a 45/2001/EK rendelet 20. cikkében meghatározott biztosítékokhoz.
50. Az európai adatvédelmi biztos ezenfelül úgy véli, hogy helyénvaló lenne, ha a javaslat tartalmazna egy új, az informátorok személyazonosságának bizalmas kezelését biztosító bekezdést.

Kelt Brüsszelben, 2006. október 27-én.

Peter HUSTINX

Európai adatvédelmi biztos
